

op den voorgrond treedt; gelijk ook CALVIJN Plato prijst, „die dickwils gheleert heeft, dat de hoogste gelucksaligheyt der ziele gelegen is in hare gelijkheyt met Godt, wanneer se sijn kennis begrepen hebbende, gheheel in hem wordt overghestelt en verandert.”¹⁴⁷⁾ Hierin ligt inderdaad de grootheid der mystiek; maar hierin ligt ook haar gevaar: de heidensche mystiek loopt uit in pantheïsme.¹⁴⁸⁾

M. H.! Nooit is het Grieksche denken uitgegaan boven Plato, ook niet in Aristoteles; het heeft zich verbreed en vergroot, verdiept heeft het zich niet. Plato is de grootste denker geweest, dien Griekenland kende, en Plato was mysticus; bij hem vloeien de eischen van verstand en hart volkomen ineen;¹⁴⁹⁾ het der godheid gelijk worden is hem niet slechts de gelukzaligheid der ziel, gelijk op de gouden plaatjes in Petelia's graven: het is hem tevens het ideaal van den wijsgeer.¹⁵⁰⁾

Zoo brengt hij philosophie en religie saam in harmonieuze eenheid. Zoo verheft hij de wijsbegeerte, en verdiept de mystiek; en zoo gaf hij van beide het hoogste. Het hoogste, ja. Maar het hoogste wat het heidendom gaf en kon geven: het heidendom, dat niet verder *kon* komen dan een zoeken en tasten, omdat het den Christus Gods niet kende, door Wien alleen kennisse Gods mogelijk is.¹⁵¹⁾ En zoo is dan ook *deze* weg om te komen tot de waarheid ten slotte niet anders dan een doolweg; en de wetenschap die uit het geloof is, stelt ook hier tegenover het pad der dwaling den waren weg des levens, want ze gelooft in het Woord van den Zoon van God, Die gezegd heeft: „Ik ben de weg, en de waarheid, en het leven. Niemand komt tot den Vader, dan door Mij!”¹⁵²⁾

M. H. Directeuren der Vereeniging voor Hooger Onderwijs op Gereformeerden grondslag! Wanneer ik, aan het einde van mijne rede gekomen, nu tot U het eerst het woord richt, dan is dat niet slechts een voldoen aan mijn plichtsgevoel, wijl aan U is toevertrouwd de bestuurshoogheid over de Hoogeschool, waaraan ik mij in deze oogenblikken verbind; het is ook, het is veel meer eene uiting van den dank, die er in mijn hart leeft voor de eere, door U mij bewezen. Immers door U is mij